

Załącznik do uchwały
Nr/.../2022
Rady Gminny Nowa Wieś Wielka
z dnia2022r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii
na 2023 rok**

Nowa Wieś Wielka, 29 listopada 2022r.

I. WSTĘP

Problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków dotyka coraz więcej osób, bez względu na płeć, wiek, pochodzenie społeczne czy status materialny. Substancje te są nieodłącznym elementem spotkań rodzinnych, towarzyskich, zawodowych bez względu na środowisko. Problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków, nikotyny, czy środków zastępczych (dopalacze i inne środki psychoaktywne) powodują szkody: społeczne, zdrowotne, ekonomiczne, zarówno te wymierne związane z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi, czy przestępczością, jak i te niewymierne: cierpienie i ból. Szkody te dotyczą kraju, społeczności lokalnej jak i konkretnej rodziny.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Rada Gminy Nowa Wieś Wielka corocznie uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii (zwany dalej Gminnym Programem).

Podstawą prawną opracowania i realizacji Gminnego Programu stanowią następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021r., poz. 1119),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r., poz. 2050),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021r., poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2022r., poz. 2268),
5. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2022r., poz. 1608),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022r., poz. 559),
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022r., poz. 1327),
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022r., poz. 447).

Obowiązkiem Gminy jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii. Zadania te obejmują (na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) :

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- 2) Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 5) Podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program wpisuje się także w 2 cel operacyjny Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, czyli profilaktykę uzależnień, która dotyczy w szczególności:

- 1) edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej, wskazującej) realizowanej zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom,
- 2) monitorowania i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu),
- 3) edukacji kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- 4) poszerzenia i udoskonalenia oferty oraz wspierania realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- 5) poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- 6) zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- 7) redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich,
- 8) wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej,
- 9) kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD,
- 10) zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,
- 11) zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych,
- 12) upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania,
- 13) zadania na rzecz ograniczenia stosowania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i NSP.

Gminny Program jest częścią gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

II. CHARAKTERYSTYKA UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU, NARKOTYKÓW I UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH

Uzależnieniem nazywamy „medyczne zaburzenie zdrowia, stan psychologicznej albo psychicznej i fizycznej zależności od jakiegoś psychoaktywnego środka chemicznego, przejawiający się okresowym lub stałym przymusem przyjmowania tej substancji w celu uzyskania efektów jej działania lub uniknięcia przykrych objawów jej braku (abstynencyjne objawy)”. To co najczęściej skłania do

sięgnięcia po środki uzależniające to ich działanie: rozluźniające, stymulujące i halucynogenne. Proces uzależnienia jest uwarunkowany wieloma czynnikami, do których należą m.in. właściwości substancji uzależniającej, fizjologiczne uwarunkowania organizmu, osobowość osoby sięgającej po środki uzależniające oraz czynniki środowiskowe, które mogą ułatwić dostęp do takich substancji.

Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju uzależnienia, zwykle obejmują okresy:

- detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych),
- reorientacji (budowanie motywacji do leczenia),
- i rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających).

1. Uzależnienie od alkoholu

Jednym z najczęściej przyjmowanych środków uzależniających jest alkohol etylowy. Nadużywanie go prowadzi do przewlekłej i nieuleczalnej choroby alkoholowej. Jej konsekwencje zdrowotne dotyczą nie tylko samego chorego, ale również i jego najbliższych, co wyraźnie ją różni od innych chorób przewlekłych.

Do objawów choroby alkoholowej należy:

- subiektywne poczucie przymusu sięgania po alkohol,
- koncentrowanie całego swojego życia wokół picia,
- nawroty picia po próbach podejmowania abstynencji ,
- ograniczenie zachowań oraz reakcji związanych ze spożywaniem alkoholu,
- zmiana tolerancji na napoje alkoholowe,
- objawy abstynencyjne,
- poczucie niemożności rozstania się z alkoholem na zawsze,
- pragnienie picia kontrolowanego oraz nadzieja na zapanowanie nad alkoholizmem.

Nadużywanie alkoholu prowadzi do wielu negatywnych skutków zdrowotnych oraz społecznych. Skutkiem zdrowotnym może być nieprawidłowe funkcjonowanie wątroby, np. rozwój stłuszczenia wątroby, czy też marskość, a uszkodzenie organu jest nieodwracalne. Częste upijanie się ma wpływ również na układ krążenia oraz system nerwowy. Wzrasta również ryzyko wystąpienia zaburzeń hormonalnych, chorób immunologicznych oraz nowotworów.

Skutki alkoholizmu można także zaobserwować w wielu innych sferach, zwłaszcza rodzinnej, zawodowej oraz społecznej. Alkohol często staje się przyczyną przemocy psychicznej lub fizycznej wobec domowników, co prowadzi do rozpadu małżeństwa i rodziny, utraty przyjaciół, itp.

Skutkiem spożywania alkoholu mogą być też konflikty z prawem. Pod wpływem alkoholu pijący zazwyczaj stają się agresywni, przez co prowokują lub wdają się w bójki, a nierzadko też decydują się kierować samochodem pod wpływem alkoholu.

2. Uzależnienie od narkotyków

Uzależnienie od narkotyków, określane także terminem „narkomania” jest postępującą chorobą prowadzącą do wyniszczenia organizmu (w skrajnych przypadkach do śmierci uzależnionego). Cechą

charakterystyczną choroby jest konieczność przyjmowania środka odurzającego. Środek ten powoduje uzależnienie psychiczne i fizyczne. Narkoman odczuwa wewnętrzny przymus zwiększania dawek przyjmowanych środków psychoaktywnych.

Narkomania prowadzi do wielu szkód zdrowotnych (psychicznych i fizycznych) oraz społecznych. Zażycie narkotyków zaburza funkcjonowanie poszczególnych narządów w ludzkim organizmie. Osoby przyjmujące narkotyki dożylnie są też bardziej narażone na zarażenie groźnymi chorobami jak WZW typu C oraz wirus HIV. Osoby uzależnione często są osłabione, blade oraz tracą na wadze. Występuje u nich przewlekły katar, kaszel oraz krwawienia z nosa.

Symptodem świadczącym o zażywaniu narkotyków może być zmiana sposobu bycia, środowiska, stylu ubierania się. Osoby uzależnione często oddalają się od przyjaciół i rodziny, mają problemy w kontaktach z otoczeniem, stają się drażliwe, nerwowe, zaniedbują codzienne obowiązki (szkolne, zawodowe, domowe). Środki psychoaktywne mogą powodować zaburzenia osobowości, stany lękowe, a nawet depresję. Narkomanii mogą towarzyszyć zaburzenia pamięci, nerwice, ostra lub przewlekła psychoza, a także zaburzenia o charakterze seksualnym. W zależności od rodzaju przyjmowanych środków może pojawić się nadmierne pobudzenie, agresja i drażliwość, jak i apatia bądź przygnębienie. Takie zachowania powinny stać się „lampką ostrzegawczą” dla osób podejrzewających, że ich bliscy mogą być uzależnieni od narkotyków. Objawy uzależnienia od narkotyków, w zależności od zażywanej substancji psychoaktywnej, mogą być nieco inne. Już pierwsze objawy powinny wzbudzić niepokój i zmotywować do leczenia, ponieważ narkomania postępuje stopniowo, a powodzenie leczenia jest uzależnione od szybkości podjęcia terapii.

Nieodłącznym elementem uzależnienia od narkotyków jest aspekt prawny. Posiadanie, rozprowadzanie i produkcja narkotyków jest karalne. Ponadto głód narkotykowy często popycha osoby uzależnione do kradzieży i innych przestępstw.

3. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia.

Do uzależnień behawioralnych należą: patologiczny hazard, uzależnienie od komputera/sieci internetowej, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się.

Podstawowymi kategoriami diagnostycznymi (wg ICD-10) uzależnienia behawioralnego są:

- silne pragnienie lub poczucie przymusu,
- trudności w kontrolowaniu zachowania,
- fizjologiczne objawy odstawienia,
- stwierdzenie tolerancji (potrzeba nasilania zachowań w celu uzyskania efektów otrzymywanych wcześniej przy mniejszym nasileniu),
- narastające zaniedbywanie innych źródeł przyjemności,
- kontynuowanie szkodliwych zachowań mimo wyraźnych szkód z nimi związanych.

Warto wskazać, że niestety, w przeciwieństwie do uzależnień chemicznych, uzależnienia behawioralne nadal przez społeczeństwo nie są odbierane jako choroba – mimo że faktycznie nią są. W

konsekwencji osoby te rzadziej objęte są specjalistycznym wsparciem. Walka z uzależnieniem behawioralnym zależy w głównej mierze od woli i motywacji osoby uzależnionej. Leczenie jest terapią długotrwałą, trudną, niejednokrotnie nieskuteczną.

Przede wszystkim stosowana jest terapia poznawczo-behawioralna oraz dialog motywujący. Celem psychoterapii jest analiza zachowań lub sytuacji, które sprzyjają podejmowaniu danego zachowania, następnie zmiana szkodliwych nawyków oraz nauka nowych, skutecznych metod radzenia sobie z problemami i emocjami. Najczęściej łączy się terapię indywidualną, grupową oraz rodzinną. W Polsce istnieje wiele grup samopomocowych (Anonimowi Jedzeniolicy, Anonimowi Hazardziści, Anonimowi Seksoholicy). Ich działanie oparte jest na zasadzie 12 kroków – zbiorze zaleceń dla osoby uzależnionej, które mają jej pomóc uwolnić się z nałogu. Często stosowaną metodą jest także farmakoterapia – jej celem jest stabilizacja nastroju lub redukcja depresji, która może towarzyszyć uzależnieniom.

III. DIAGNOZA

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu oraz narkomanii Gmina Nowa Wieś Wielka prowadzi profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i wychowawczą skierowaną do dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz promowanie zdrowego stylu życia. Z dostępnych danych uzyskanych od podmiotów realizujących na terenie Gminy Nowa Wieś Wielka działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wynika, że:

Lp.	2019	2020	2021
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie (dot. procedury Niebieska Karta)	35	38	44
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które nadużywają alkoholu (dot. procedury Niebieska Karta)	14	15	22
Liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholowym (objętych pomocą GOPS)	40	40	36
Liczba środowisk z problemem narkotykowym (objętych pomocą GOPS)	2	2	2
Liczba złożonych wniosków do GKRPA	21	23	16
Liczba posiedzeń GKRPA	13	8	7
Liczba osób objętych postępowaniem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	55	62	69
Liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	17	23	16
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	0	2

Europejski raport narkotykowy z 2020 r. oraz Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. wskazuje, że używanie narkotyków w Polsce jest mniej rozpowszechnione niż używania alkoholu.

Niepokojące jednak jest tempo wprowadzania na rynek nowych substancji psychoaktywnych oraz powszechne jednocześnie przyjmowanie wielu substancji wśród osób używających narkotyków. Szacuje się, że około 28,9% dorosłych (w wieku 15-64 lata) mieszkańców UE przynajmniej raz w życiu spróbowało narkotyków, częściej byli to mężczyźni niż kobiety. Najczęściej wypróbowywanym narkotykiem są konopie indyjskie.

Z ostatniego badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantar Polska przeprowadzonego w Polsce w 2018 r. wynika, że marihuana była najczęściej używanym narkotykiem wśród osób w wieku 15-64 lata. Do zażywania nielegalnych substancji psychoaktywnych w ciągu ostatniego roku przyznało się 5% badanej populacji, kiedykolwiek w życiu - 7,1%; dla marihuany wskaźniki te wynosiły odpowiednio 2,4% oraz 6,6%.

Poważnym problemem jest używanie narkotyków przez młodzież. Według wyników badania ESPAD najbardziej rozpowszechnione wśród uczniów jest eksperymentowanie z marihuaną i haszyszem, następnie zażywanie leków uspokajających i nasennych oraz substancje wziewne. Jednym z najpoważniejszych problemów zdrowotnych związanych z narkotykami są choroby zakaźne, w tym zakażenia HIV. Nowe substancje psychoaktywne stanowią również coraz poważniejsze problemy – od 2015 r. co roku wykrywa się około 400 wcześniej zgłoszonych nowych substancji psychoaktywnych.

Uzależnienia behawioralne

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej przeprowadziła w 2015 r. badania dotyczące oszacowania rozpowszechnienia uzależnień behawioralnych. Pokazują one, że w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie co trzeci Polak w wieku 15+ grał w jakieś gry na pieniądze (34,2%), w tym 7,1% osób grała codziennie lub kilka razy w tygodniu.

Jeśli chodzi o uzależnienie od pracy, to wg. badań 19,1% Polaków mających 15 lat i więcej można zaliczyć do grupy tych, dla których uzależnienie od pracy stanowi rzeczywisty problem. 36,2% stanowią osoby w przypadku których istnieje zagrożenie wystąpieniem takiego zaburzenia. Na uzależnienie od pracy najbardziej narażone są osoby w wieku produkcyjnym, przy czym największy odsetek badanych wykazujących rzeczywisty problem uzależnienia od pracy odnotowano w grupie wiekowej 35–64 lata, a najwyższy poziom zagrożenia - wśród osób w wieku 25-34 lata. W najbardziej dotkniętej tym zaburzeniem zachowania grupie wiekowej 35–64 lata, znacznie częściej świadczące o pracoholizmie wyniki badań uzyskują kobiety niż mężczyźni.

Z kolei symptomy kompulsywnego kupowania, przejawia 4,1% populacji Polaków od 15 roku życia. Uzyskane dane wskazują, że uzależnieniu od zakupów sprzyja przede wszystkim wiek i płeć – w największym stopniu podatne na zagrożone są młode kobiety.

Uzależnienie od komputera/sieci to zjawiska, na które zwrócono uwagę stosunkowo niedawno. Jak pokazują badania przeważająca większość osób korzystających w 2015r. z sieci (98,1%) to przeciętni użytkownicy, niemający w codziennym życiu problemów w związku z korzystaniem z Internetu. Problem z uzależnieniem od Internetu w 2015 r. dotyczył 0,08% badanej populacji, co stanowiło 0,12% korzystających z sieci. Zagrożonych uzależnieniem od Internetu było natomiast 1,2% ogółu badanych, co stanowiło 1,8% korzystających z Internetu. Zagrożeni uzależnieniem lub już uzależnieni od Internetu rekrutują się głównie spośród osób poniżej 25 roku życia. Obecnie badania wykazują, że rozwój tego uzależnienia następuje dosyć szybko i tak 25% internautów uzależniło się już w ciągu pierwszych 6 miesięcy od rozpoczęcia wędrówek po sieci, 58% - w ciągu 6-12 miesięcy, a 17% - po ponad roku.

IV. UZASADNIENIE CELÓW

Zadaniem Gminnego Programu jest prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, edukacyjnych, udzielania pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania i uzależnienia od alkoholu lub narkotyków oraz zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Ponadto w ramach Gminnego Programu podejmowane są czynności zapobiegające stosowaniu przemocy w rodzinie, jak również przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, wykluczeniu społecznemu i wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej.

Problem nadmiernego spożywania alkoholu nadal jest niepokojącym zjawiskiem społecznym, który mniej lub bardziej dotyka wszystkie grupy społeczne, niezależnie od ich pochodzenia, statusu społecznego, czy sytuacji ekonomicznej. Dlatego oddziaływania profilaktyczne powinny być realizowane we wszystkich sferach życia społecznego, tj. szkolnej, rodzinnej, rówieśniczej, publicznej. Badania naukowe dotyczące czynników ryzyka związanego z piciem alkoholu przez osoby nieletnie oraz zażywaniem środków odurzających wykazują, że jednym z najważniejszych czynników chroniącym młode osoby przed szkodami wynikającymi z picia alkoholu są pozytywne wzorce rodzinne oraz silna więź rodzinna. Sposób wychowania mają ogromne znaczenie dla prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego dziecka. Niezdrowy styl życia, problemy alkoholowe i narkotykowe, przemoc domowa są częstym powodem sięgania przez młode osoby po alkohol lub inne substancje odurzające. Mając powyższe na względzie, istotnym elementem profilaktyki realizowanym w Gminie Nowa Wieś Wielka są działania na rzecz środowiska i rodziny, w tym rodziny będącej w kryzysie (prowadzenie placówek wsparcia dziennego, organizacja bezpiecznego i aktywnego czasu wolnego podczas wakacji połączona z prowadzeniem zajęć z elementami profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, wspierania rodzin z problemem uzależnień i przemocy w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej).

Nowym elementem Gminnego Programu jest prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień behawioralnych. Działania prowadzone będą poprzez działalność informacyjną i edukacyjną. Istotne jest uświadomienie mieszkańcom Gminy Nowa Wieś Wielka, że uzależnienia behawioralne stanowią grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym powtarzaniem pewnych czynności. Uzależnienie osób od czynności jest niezdrowe, a nawet niebezpieczne dla jego funkcjonowania w sferze zawodowej czy rodzinnej.

V. CELE

CEL GŁÓWNY
Zapobieganie i ograniczenie występowania problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, problemów związanych bezpośrednio z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy Nowa Wieś Wielka.
1. CEL SZCZEGÓŁOWE
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.
<ol style="list-style-type: none">1. Promowanie oddziaływań profilaktycznych, w tym rekomendowanych programów profilaktycznych.2. Promowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego.3. Upowszechnienie wiedzy rodziców oraz społeczności lokalnej w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci, problemu używania substancji psychoaktywnych oraz pewnych form zachowania związanych z wykonywaniem pewnych czynności.4. Poszerzenie wiedzy osób zajmujących się profilaktyką na temat obowiązujących przepisów prawa oraz na temat szkód wyrządzanych jednostkom przez substancje psychoaktywne oraz uzależnienia behawioralne.
1.1 ZADANIA
<ol style="list-style-type: none">1. Prowadzenie i realizacja kampanii edukacyjnych oraz programów profilaktycznych, w tym szczególnie realizacja programów rekomendowanych.2. Szkolenie osób zajmujących się profilaktyką, przygotowanie do prowadzenia programów profilaktycznych, w tym szczególnie programów rekomendowanych.3. Organizacja wydarzeń sportowych dla dzieci i młodzieży oraz członków ich rodzin ze społeczności lokalnej.4. Szkolenie rodziców odnoszące się do ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci.5. Szkolenie osób zajmujących się profilaktyką na temat obowiązujących przepisów prawa oraz na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych czy zachowań kompulsywnych.6. Organizacja warsztatów i zajęć profilaktycznych dla osób zagrożonych skutkami uzależnienia.
1.2 WSKAŹNIKI
<ol style="list-style-type: none">1. Liczba działań podejmowanych w ramach kampanii, programów profilaktycznych oraz liczba szkoleń realizatorów programów profilaktycznych realizowanych w ramach Gminnego Programu.2. Liczba uczestników biorących udział w realizowanych programach profilaktycznych.3. Liczba uczestników biorących udział w wydarzeniach sportowych.4. Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla rodziców dotyczących kompetencji wychowawczych w działaniach profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci, młodzieży.

5. Liczba szkoleń lub konferencji, w których uczestniczyły osoby zajmujące się profilaktyką dotyczącą szkodliwości substancji psychoaktywnych, uzależnienia od czynności oraz obowiązujących przepisów prawa

2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

1. Umożliwienie dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz dotkniętych przemocą, warunków do prawidłowego funkcjonowania, wyrównywanie ich szans.
2. Poprawa funkcjonowania członków rodziny osób z problemem alkoholowym, narkotykowym.
3. Umożliwienie wzięcia udziału w różnych formach aktywności dzieciom, młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz dotkniętych przemocą, a także dzieciom i młodzieży zagrożonych tymi problemami.
4. Poszerzanie kompetencji osób pracujących z rodzinami dotkniętymi problemami uzależnień lub przemocą w rodzinie.

2.1 ZADANIA

1. Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie świetlic środowiskowych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Wielkiej.
2. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego, które swą opieką obejmą między innymi dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia lub przemocą.
3. Dożywanie dzieci biorących udział w zajęciach w świetlicach środowiskowych na terenie Gminy Nowa Wieś Wielka.
4. Prowadzenie działań skierowanych na pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków bądź przemocą w rodzinie.
5. Organizacja wypoczynku letniego z elementami profilaktyki dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Nowa Wieś Wielka.
6. Szkolenie osób zajmujących się wspieraniem rodzin, dzieci dotkniętym problemem uzależnienia lub przemocą.

2.2 WSKAŹNIKI

1. Dostępność do placówek wsparcia dziennego- świetlic środowiskowych prowadzonych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.
2. Liczba dzieci korzystających w danym roku kalendarzowym z zajęć w świetlicach środowiskowych.
3. Wydatek poniesiony na dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic środowiskowych.
4. Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku letnim realizowanym z programem profilaktycznym.
5. Liczba szkoleń zorganizowanych dla osób pracujących z dziećmi i rodzinami dotkniętymi problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub przemocą w rodzinie.

3. CEL SZCZEGÓŁOWY

Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz doświadczania lub stosowania przemocy w rodzinie.

<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie wiedzy dotyczącej szkód zdrowotnych wynikających z problemu alkoholowego lub narkotykowego oraz z przemocy w rodzinie, jak również wspieranie działalności instytucji z terenu Gminy Nowa Wieś Wielka zajmujących się problematyką uzależnień, w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 2. Zdobywanie, poszerzanie wiedzy pracowników jednostek świadczących pomoc w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz wiedzy z zakresu używania substancji psychoaktywnych.
3.1 ZADANIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zespół osób pracujących z osobami z problemem alkoholowym oraz z ich rodzinami. 2. Prowadzenie kampanii z elementami edukacyjnymi w zakresie alkoholu, nowych substancji psychoaktywnych oraz szkód związanych z ich używaniem. 3. Szkolenie osób pracujących z osobami z problemem alkoholowym, z narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi.
3.2 WSKAŹNIKI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba spraw skierowanych do sądu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 2. Liczba wszystkich prowadzonych spraw przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 3. Liczba przeszkolonych osób pracujących z osobami z problemem alkoholowym, narkotykami lub liczba osób korzystających ze szkoleń dotyczących wczesnej interwencji.
4. CEL SZCZEGÓŁOWY Ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazanie limitu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Nowa Wieś Wielka miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. 2. Monitorowanie sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Nowa Wieś Wielka.
4.1 ZADANIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków i projektów Uchwał Rady Gminy w zakresie dotyczących dostępności do napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. 2. Przygotowywanie projektów uchwał Rady Gminy Nowa Wieś Wielka w przedmiotowej sprawie. 3. Pełnienie roli kontrolnej przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 4. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych pod kątem obowiązujących przepisów prawnych oraz sprzedaży alkoholu nieletnim.

4.2 WSKAŹNIKI:

1. Liczba wydanych zezwoleń dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży z uwzględnieniem przedziałów zawartości alkoholu w napojach alkoholowych.
2. Ocena przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy poprzez liczbę przeprowadzonych kontroli.

Prowadzone kontrole w ramach celu 4 zadanie 3, dotyczyć będą przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określonych w art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Kontrola dotyczyć będzie przestrzegania zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim, jak również sprzedawania alkoholu na kredyt lub pod zastaw. Realizacja podejmowania interwencji będzie w ramach przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ww. ustawy.

VI. ADRESACI

Adresatami Gminnego Programu są mieszkańcy Gminy Nowa Wieś Wielka, tj. dzieci, młodzież, dorośli. Gminny Program zwraca szczególną uwagę na rodziny doświadczające przemocy. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych.

VII. REALIZATORZY I WSPÓLREALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Wielkiej,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Komisariat Policji Bydgoszcz-Wyżyny,
4. Placówki oświatowe, tj. Szkoła Podstawowa w Brzozie, Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Wielkiej, Przedszkole Samorządowe „Stokrotka” w Nowej Wsi Wielkiej oraz Przedszkole Samorządowe „Jarzębinka” w Brzozie,
5. Gminny Ośrodek Kultury w Nowej Wsi Wielkiej,
6. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminna Przychodnia w Nowej Wsi Wielkiej,
7. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Nowa Wieś Wielka,
8. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Nowa Wieś Wielka.

VIII. ŚRODKI NA REALIZACJĘ GMINNEGO PROGRAMU ORAZ ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- 1) Podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu są środki pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzącego tę sprzedaż podmioty gospodarcze.
- 2) Ponadto źródłem finansowania Gminnego Programu są środki pochodzące z opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300ml (tzw. małpki).
- 3) Zgodnie z art. 4¹ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Konieczność ustalenia w Gminnym Programie zasad wynagradzania członków GKRPA nakłada art. 4¹ ust. 5 ww. ustawy. Ustala się wynagrodzenie dla członków GKRPA w wysokości 140,00zł brutto za godzinę pracy. Podstawę do wypłacenia wynagrodzeń stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń GKRPA.

IX. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Wielkiej będzie realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok oraz instytucją na bieżąco monitorująca przebieg Gminnego Programu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej sporządzi odpowiednio:

- do dnia 15 kwietnia 2023 roku, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informację z realizacji działań podejmowanych w 2022 roku, które wynikają z Gminnego Programu,
- do dnia 15 czerwca 2023 roku sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu w 2022 roku, które

przekazuje Wójtowi Gminy Nowa Wieś Wielka, a ten przedkłada go Radzie Gminy Nowa Wieś Wielka w terminie do 30 czerwca 2023 roku.